

සතුවින් ගණිතය

සංයුක්ත ගණිතය - II - i

දෛශික

- 01 සුපුරුදු අංකනයෙන්, $\mathbf{a} = 3\mathbf{i} + 4\mathbf{j}$, $\mathbf{b} = 4\mathbf{i} + 3\mathbf{j}$ හා $\mathbf{c} = \alpha\mathbf{i} + (1 - \alpha)\mathbf{j}$ යැයි ගනිමු; මෙහි $\alpha \in \mathbb{R}$ වේ.
 (i) $|\mathbf{a}|$ හා $|\mathbf{b}|$,
 (ii) α ඇසුරෙන් $\mathbf{a} \cdot \mathbf{c}$ හා $\mathbf{b} \cdot \mathbf{c}$
 සොයන්න.
 $\mathbf{a}$ හා $\mathbf{c}$ අතර කෝණය $\mathbf{b}$ හා $\mathbf{c}$ අතර කෝණයට සමාන නම්, $\alpha = \frac{1}{2}$ බව පෙන්වන්න.
 (2016)

- 02 සුපුරුදු අංකනයෙන්, $\mathbf{i} + 2\mathbf{j}$ හා $3\mathbf{i} + 3\mathbf{j}$ යනු O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් පිළිවෙළින් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික යැයි ගනිමු. C යනු $OABC$ සමාන්තරාස්‍රයක් වන පරිදි වූ ලක්ෂ්‍යය යැයි ද ගනිමු.
 $\overrightarrow{OC} = 2\mathbf{i} + \mathbf{j}$ බව පෙන්වන්න.
 $\angle AOC = \theta$ යැයි ගනිමු. $\overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OC}$ සැලකීමෙන් $\cos \theta = \frac{4}{5}$ බව පෙන්වන්න.
 (2014)

- 03 $\alpha > 0$ හා සුපුරුදු අංකනයෙන්, O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $\mathbf{i} + \alpha\mathbf{j}$ හා $\alpha\mathbf{i} - 2\mathbf{j}$ යැයි ගනිමු. C යනු $AC : CB = 1 : 2$ වන පරිදි AB මත වූ ලක්ෂ්‍යය යැයි ද ගනිමු.
 $AB \cap OC$ ලම්බ යැයි දී ඇත. α හි අගය සොයන්න.
 (2020)

- 04 සුපුරුදු අංකනයෙන්, O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $2\mathbf{i} + \mathbf{j}$ හා $3\mathbf{i} - \mathbf{j}$ යැයි ගනිමු. $\angle AOC = \angle AOD = \frac{\pi}{2}$ හා $OC = OD = \frac{1}{3}AB$ වන පරිදි C හා D ප්‍රතින්ත ලක්ෂ්‍ය දෙකෙහි පිහිටුම් දෛශික සොයන්න.
 (2019)

- 05 සුපුරුදු අංකනයෙන්, $3\mathbf{i}$ හා $2\mathbf{i} + 3\mathbf{j}$ යනු O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් පිළිවෙළින් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික යැයි ගනිමු. C යනු $\angle OCA = \frac{\pi}{2}$ වන පරිදි OB සරල රේඛාව මත පිහිටි ලක්ෂ්‍යය යැයි ගනිමු. $\overrightarrow{OC}$ දෛශිකය $\mathbf{i}$ හා $\mathbf{j}$ ඇසුරෙන් සොයන්න.
 (2018)

- 06 සුපුරුදු අංකනයෙන්, $-\mathbf{i} + 2\mathbf{j}$ හා $2\alpha\mathbf{i} + \alpha\mathbf{j}$ යනු පිළිවෙළින් O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික යැයි ගනිමු; මෙහි $\alpha (> 0)$ නියතයකි. අදිශ ගුණිතය භාවිතයෙන්, $\angle AOB = \frac{\pi}{2}$ බව පෙන්වන්න.
 C යනු $OACB$ සාප්‍රකෝණාස්‍රයක් වන පරිදි වූ ලක්ෂ්‍යය යැයි ගනිමු. $\overrightarrow{OC}$ දෛශිකය y -අක්ෂය දිගේ පිහිටයි නම්, α හි අගය සොයන්න.
 (2017)

- 07 සුපුරුදු අංකනයෙන්, O මූලයක් අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $\lambda\mathbf{i} + \mu\mathbf{j}$ හා $\mu\mathbf{i} - \lambda\mathbf{j}$ වේ; මෙහි λ හා μ යනු $0 < \lambda < \mu$ වන පරිදි වූ තාත්ත්වික සංඛ්‍යා වේ. $\hat{AOB}$ ඍජු කෝණයක් බව පෙන්වන්න. AB රේඛා ඛණ්ඩයෙහි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය C යැයි ගනිමු. $\overrightarrow{OC}$ දෛශිකයේ විශාලත්වය 2 නම් හා එය $\mathbf{i}$ ඒකක දෛශිකය සමග $\frac{\pi}{6}$ ක කෝණයක් සාදයි නම්, λ හා μ හි අගයන් සොයන්න.

(2015)

- 08 සුපුරුදු අංකනයෙන්, O අවල මූලයකට අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍ය දෙකක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $\mathbf{i}$ හා $\mathbf{i} + \mathbf{j}$ යැයි ගනිමු. C යනු A හරහා OB ට සමාන්තර සරල රේඛාව මත වූ ලක්ෂ්‍යයක් යැයි ද ගනිමු. $\overrightarrow{OC} = (1 + \lambda)\mathbf{i} + \lambda\mathbf{j}$ බව පෙන්වන්න; මෙහි λ යනු තාත්ත්වික සංඛ්‍යාවක් වේ. OB ට BC ලම්බ වන පරිදි වූ λ හි අගය සොයන්න.

(2013)

- 09 $\mathbf{a} = \mathbf{i} + \sqrt{3}\mathbf{j}$ වේ; මෙහි $\mathbf{i}$ හා $\mathbf{j}$ ට සුපුරුදු අර්ථ ඇත. $\mathbf{b}$ යනු විශාලත්වය $\sqrt{3}$ සහිත දෛශිකයකි. $\mathbf{a}$ හා $\mathbf{b}$ දෛශික අතර කෝණය $\frac{\pi}{3}$ නම්, $\mathbf{b}$ යන්න $x\mathbf{i} + y\mathbf{j}$, ආකාරයෙන් සොයන්න; මෙහි $x (< 0)$ හා y යනු නිර්ණය කළ යුතු නියත වේ.

(2012)

- 10 $-2\mathbf{p} + 5\mathbf{q}$, $7\mathbf{p} - \mathbf{q}$ හා $\mathbf{p} + 3\mathbf{q}$ යනු අවල O මූල ලක්ෂ්‍යයක් අනුබද්ධයෙන් පිළිවෙළින් A , B හා C ලක්ෂ්‍ය තුනක පිහිටුම් දෛශික යැයි ගනිමු; මෙහි $\mathbf{p}$ හා $\mathbf{q}$ යනු සමාන්තර නොවන දෛශික දෙකක් වේ. A , B හා C ලක්ෂ්‍ය ඒකරේඛීය බව පෙන්වා, C ලක්ෂ්‍යය AB බෙදන අනුපාතය සොයන්න.

(2011)

- 11 O මූල ලක්ෂ්‍යය අනුබද්ධයෙන් A , B , C ලක්ෂ්‍ය තුනක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙළින් $\mathbf{i} + 2\mathbf{j}$, $3\mathbf{i} - \mathbf{j}$, $-\mathbf{i} + 5\mathbf{j}$ වේ. A , B , C ලක්ෂ්‍ය තුන ඒකරේඛීය බව පෙන්වන්න. $CA : AB$ සොයන්න.

- 12 O , A , B හා C වූ කළි $\overrightarrow{OA} = 4\mathbf{a}$, $\overrightarrow{OB} = 2\mathbf{b}$, $\overrightarrow{OC} = 5\mathbf{b} - 6\mathbf{a}$ වන සේ පිහිටි ලක්ෂ්‍ය හතරකි. A , B , C ලක්ෂ්‍ය, ඒකරේඛීය බව පෙන්වන්න. $CB : BA$ සොයන්න.

- 13 $\mathbf{a}$ හා $\mathbf{b}$ යනු $|\mathbf{a}| = 4$ හා $|\mathbf{b}| = 3$ ද $\mathbf{a}$ හා $\mathbf{b}$ අතර කෝණය 60° ද වන සේ වූ දෛශික දෙකකි. පහත ඒවා සොයන්න.

(i) $|\mathbf{a} + \mathbf{b}|$

(ii) $|\mathbf{a} + 2\mathbf{b}|$

(iii) $|2\mathbf{a} + \mathbf{b}|$

(iv) $|2\mathbf{a} + 3\mathbf{b}|$

- 14 $|a| = 1$ හා $|b| = 2$ වන පරිදි වූ a හා b දෛශික දෙක, එකිනෙක ලම්බ වේ නම්, පහත ඒවා සොයන්න.

(i) $|a - b|$

(ii) $|3a - 2b|$

- 15 සුපුරුදු අංකනයෙන්, O අවල මූලයක් අනුබද්ධයෙන් A, B හා C ලක්ෂ්‍ය තුනක පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙලින් $4i + j$, $\lambda i + \mu j$ හා $i + 5j$ වේ. මෙහි λ හා μ ධන නියත වේ. $OABC$ චතුරස්‍රයේ විකර්ණ දිගින් සමාන හා එකිනෙකට ලම්බ වේ. i හා j ඇසුරෙන් $\overrightarrow{AC}$ ලියා දක්වන්න. අදිශ ගුණිතය භාවිතයෙන් $\lambda = 4$ හා $\mu = 3$ බව පෙන්වන්න.

- 16 $a = 2i + 3j$ ද $b = \lambda i + \mu j$ ද වේ. මෙහි λ, μ තාත්ත්වික නියත ද $\mu > 0$ ද i හා j සුපුරුදු ඒකක දෛශික ද වේ. $|b| = 1$ සහ a හා b දෛශික දෙක එකිනෙකට ලම්බ නම්, λ සහ μ නියත සොයන්න.

- 17 Q යනු OAB ත්‍රිකෝණයේ AB පාදය ත්‍රිකේන්ද්‍රය කරන සේ B ට වඩාත් සමීපව AB මත වූ ලක්ෂ්‍යයයි. P යනු $OP : OQ = 2 : 5$ වන පරිදි OQ මත වූ ලක්ෂ්‍යයයි. දික් කරන ලද AP රේඛාවට R හිදී OB පාදය හමුවේ. $OP = \frac{2}{15}(a + 2b)$ බව පෙන්වා, AP යන්න a හා b ඇසුරින් ලියා දක්වන්න. මෙහි a සහ b යනු O ට සාපේක්ෂව පිළිවෙලින් A හි සහ B හි පිහිටුම් දෛශික වේ. $OA + kAP$ යන්න a ගෙන් ස්වායත්ත වන පරිදි k අදිශය වග හැකි අගය සොයන්න. R හි පිහිටුම් දෛශිකය වන r යන්න b ඇසුරෙන් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් $OR : OB = 4 : 13$ බව පෙන්වන්න.

- 18 O ලක්ෂ්‍යයක් අනුබද්ධයෙන් A හා B ලක්ෂ්‍යවල පිහිටුම් දෛශිකය පිළිවෙලින් $2i + 3j$ හා $i + j$ වේ. මෙහි i හා j යනු සුපුරුදු ලෙස OX, OY අක්ෂ ඔස්සේ ඒකක දෛශික වේ.
- $\triangle AOB$ කෝණය සොයන්න.
 - C හි පිහිටුම් දෛශිකය $2i + j$ නම් $\overrightarrow{OC}, \overrightarrow{AB}$ ට ලම්බ බව පෙන්වන්න.